

זאת היתה עבודה

פנימית: איש המפתח

היה סמוי המישטרה

"למישטרה היה כדאי כל העסק" התברר ליציני ביתהמישטרה בתל-אביב ביום ה' שלישי... כשגנבו את הכספת במטה-הארצי, הודיעה המישטרה כי היו בה 2 מיליוני לירות. עכשיו, כשמצאו את הכסף, היא מודיעה שהיו בה 3 מיליונים.

במשך שלושת השבועות האחרונים עסקו כל חוקרי היחידה המרכזית בנושא אחד בלבד. כשהם מזניחים את עבודתם השוטפת, כיוונו כולם את מאמציהם למטרה אחת: להציל את כבוד המישטרה ולתפוס את גונבי הכספת של המטה-הארצי.

שבוע אחרי הפריצה למטה-הארצי נמ' צאה, בעיקבות הלשונה, הכספת עצמה. היא היתה ריקה, ושלושה עבריינים שהתגוררו בסמוך לאתר מציאתה שוחררו, לאחר ש' הוכיחו אליבי משלם.

נדמה היה כי החקירה המאומצת הגיעה למבוי תוים. אולם למישטרה היה "יותר מול מאשר שכל" אחד משותפי הפריצה, עמרם אביחיל, נבחר כאשר נדמה היה לו שלמישטרה הגיע מידע על הפרשה. הסגיר עצמו וגילה את שותפיו למעשה.

סמוי ובן-רוד. בבווקר היום השני ה' אחרון ששטו 82 קציני היחידה המרכזית ובלשייה על בתיהם של 15 חשודים, עצרו אותם, ובקלות רבה, על-פי המידע שמסר אביחיל, הוציאו ממקומות-מסתור מאות אלפי שטרות, מטבעות ומטילי-זהב.

על פי המידע של אביחיל, שלפי החלטת המישטרה יתיה ער-מדינה, והמוחזק ביני-תיים במעצר מבודד כדי למנוע נקמה בו, אירגנו את הפריצה שניים. הראשון: הסמל מרדכי דרמון, אחד מעובדי הוותיקים של ניצבי-משנה בנימין זיגל, שממנו ניגנבה

זקי שם טוב (משמאל) והחולו" —

הכספת, והמומחה שלו למטבע זר. השני: בן-אחיו של דרמון, עבריין מוכר למישטרה, יהושע דרמון.

הדרמונים גייסו לעזרתם את האחים יצחק וניסים שם-טוב. יצחק שם-טוב, הידוע בעולם התחתון ככינוי "החולו", התפרסם בעבר בכריחה המשותפת מבית-המעצר ביפו עם נחמן פרקש. ניסים שם טוב עובד במפעל בטחוני גדול. עבור האירגון והמידע קיבלה מישטחת דרמון 20 אחוז מהשלל. יהושע קיבל תוספת מיוחדת עבור גיוסו של משה חדר. אל חצר ביתו של חדר בכפר-שלום הובאה הכספת, ושם היא פוצחה על-ידי, תמורת שכר של 14,000 לירות. את הכסף שקיבל

היושב-ראש של הברית

העולמית של ניצולי ברגן-בלזן השאיר חובות של

20 מיליון דולר - ואיש אינו יודע היכן הכסף

יוסף רוזנאפט הצליח שנים להפוך את השואה לעסק ציבורי. כאחד מניצולי ברגן-בלזן — אם כי לדברי ניצולים אחרים הגיע למחנה רק בסוף — הקים לאחר המלחמה את הברית העולמית של ניצולי ברגן-בלזן, ובעזרת ידידו הטוב, ד"ר נחום גולדמן, נכנס לרשימת האירגונים שקיבלו מעושים ממשלת גרמניה. הכספים נמסרו לשירות לאירגון, והאירגון היה זהה עם יוסף ואשתו. דינאים-וחשבוניות לא פורסמו, ובי-קורת כלשהי הושתקה, בעזרת תרומות נדיבות שחילק רוזנאפט לאנשים המתאימים. הוא ערך כל שנה נשף מפואר, לציון יום השיחרור של

הידיעות שהגיעו מניו-יורק היו מהממות: יושב-ראש, הברית העולמית של ניצולי ברגן-בלזן, יוסף רוזנאפט, שנפטר לפני כמה שבועות, הותיר אחריו חובות ללא כיסוי בסך המהמם של 20 מיליון דולרים. השאלה שאילו ראשי הבנקים, שנפלו בפח, היתה: להיכן נעלמו המיליונים? רשימת הנושים, שגילו כי אין כיסוי לכספים שנתנו, היתה מכובדת ביותר. בראש צעד הבנק השווייצ השמרני "קרדיט-סוויס" עם 2.4 מיליון דולר. אחריו הבנק של אייב פינברג ומיליפ קלוצניק בניו-יורק, "אמריקן בנק אנד טראסט", עם 1.9 מיליון דולר. אחד הבנקים הגדולים בעולם, "כימיקל בנק",

עסקים על חשבון השואה

מחנה ברגן-בלזן. בשנת 1965, במלאת 18 שנה לשיחרור, ערך בניו-יורק נשף בן 1000 מוזמנים, בו השתתפו כל השמנא והסלטה באמריקה וישראל. הישראלים הוטסו על חשבון רוזנאפט, ונמנו עימם כל המיוזמי בישראל. על הגיונת שואה אלו כתב אותה עת המבקר הנודע ברוך קורצוויל מאמר התי-קפה נועם ב"הארץ".

רוזנאפט תרם ביד רחבה לאגודת העיתונאים, ומימן רבות מפעולותיה. הוא היה ידיו אישי של מזכיר האגודה, משה רון, ועזר בהקמת האיגוד העולמי של העיתונאים היהודים, אשר רון משמש עתה כמזכירו. אחרי מלחמת ששת-הימים מימן את הדפסת ספר ה"צל"שים, ונראה רבות בחברת קציני צה"ל. כמה בנקאים אמריקאיים מכובדים, שנשאלו כיצד נתנו לו את כספם, השיבו כי תמיד היו מוזמנים לנשפי ברגן-בלזן שערך, וראו אותו עם גדולי האומה הישראלית והאמריקאית. מכאן שהוא בסדר. אחת הסברות, שטרם הוכחה, קושרת את הכספים שנעלמו בעסקי הבנק של טיבור רוזנבוים שהתמוטט. גם כספיו של נחום גולדמן וקרנותיו היו מושקעים בעסקי רוזנבוים, ורוזני-זאפט וגולדמן היו ידידים לכל.

עם 1.7 מיליון דולר. בנק המערב הפרוע לשעבר, "וולש-פאר גו", עם 1.35 מיליון דולר. אפילו, "צייס מנהטן" המהולל נפל בפח עם 560 אלף דולר. בחבורה מכובדת כזו לא נפקד גם מקומו של "בנק לאומי" בניו-יורק, עם 1.3 מיליון דולר, ועוד כמה מאות אלפים בבנק בשווייץ. הבנק היחידי הסוען לכיסוי כלשהו הוא "בנק לאומי",

זאת יגאל לביב

המחזיק בצעירים שרכש רוזנאפט, אספן ידוע. כל היתר מת-חילים לעכל את העובדה כי חלק הארי של כספם אבד. ממש כמו שואה. ניסיון ראשון לאתר רכוש כלשהו בישראל העלה כי לרוזנאפט כמה מינוריים, השווים כמה מיליונים, אולם פרקליטו, עורך-הדין אברתם לוי, אינו יודע מה שווים. הכל מתכנס כל רגע כי העיובן יוכרו כפושט רגל בניו-יורק, ואז תתחיל חקירה רשמית לאיתור הכספים.

במעטפה את שני השמות גסיחיד, וקולו נפסל.

שלא יהיה ביוזין. למרות שלכאורה היתה בחירה זו פנימית ובלתי-מחויבת יד-עו ראשי הגושים והקבוצות בתוך מפא"י לשעבר כי דווקא בהצבעה זו, שהיתה ה' ראשונה שנערכה מזה שנים אחדות בה השתתפו חברי מפא"י לבדם, יימדד כוחם האמיתי.

הגוש הוותיק תמך במנחם הכהן. שר-האוצר יהושע רבינוביץ, יחד עם חברי-הכנסת אברהם וילברברג וצבי גרשוני, הפי-עילו את מלוא השפעתם כדי שהכהן ייב-חר. הם ערכו שיחות עם כל אחד מ-29 המצביעים, הבטיחו, שיכנעו, דרשו לפרוע שיטריי-חוב על טובות והטבות שניתנו ב-עבר.

צעירי חברי-הכנסת, חברי חוג לשילוב, התייצבו אף הם מאחרי מנחם הכהן. מנהיג לשילוב, מיכה חריש, אף יעץ לשחל בשי-זה, "כחבר אל חבר" כי יסיר את מועמדותו, "כדי שלא יהיה לך ביוזין" כדבריו.

חריש טען: "גם הכהן וגם שחל הם חברים שלי. הכהן פנה אלי ראשון, ולכן עבדתי בשבילו ותמכתי בו". אולם בכנסת ידעו את האמת: חריש ולשילוב התייצבו נגד שחל משום שהוא הימרה את פיהם כאשר התמודד עם אורי אגמי, מועמד לשילוב, בבחירות שנערכו לתפקיד מזכיר מחוז חיפה של המיפלגה.

עריכת חשבונות. לשחל גם לא הוב-טחו קולות בחברי-הכנסת הספרדיים שב-מפא"י. שחל, היורש עתה את הח"כ הספרדי מרדכי בן-פורת בתפקיד סגן יושב-ראש הכנסת, הוא יוצא עדות-המזירה, בן עיר-אק, וטיבעי היה להניח כי חברי-הכנסת מעדות אלה יהיו מעוניינים להמשיך להח-זיק בתפקיד סגן יושב-הראש. אולם שר-החקלאות אהרון און וסגנו אלי מויאל הם מתנגדים חריפים של שחל, בגלל מיל-המתו במישר-ההקלאות בנושא הרמפיס-טים בשוקים היסטוראיים.

עתה מלקקים שני הגושים המובסים של מפא"י את פיצעיהם. אנשי הגוש ולשילוב עורכים חישובים, שלפיהם ינסו לגלות מי בגד בהם והצביע נגד הוראותיהם כדי שיוכלו. מאוחר יותר, ליישב את החשבונות המתאימים.

נתן חדר לשמירה לסבו הקשיש, והסב הת-ביא אותו בתוך מירון מיטתו.

מנרף דימיוני. אך השניים, שערכו את הפריצה עצמה, בעזרתו של החתול, היו אב ובן: אילן ומשה מאיה.

שני אלה הם הנאשמים המרכזיים, ול-טענתם הפליאו בהם השוטרים. שעצרו אותם, את מכותיהם. הם דרשו כי המיש-טרה תאפשר לרופא פרטי לבדוק אותם, אולם השופט האמין כי הרופא המישטרהי הוא, "קודם כל רופא זרק אחר-כך איש מישטרה ויש להאמין לו".

מפקד מחוז תל-אביב של המישטרה, ניצב דויד עופר, חגג את ניצחונו. בהתייחסו ל-

הכנסת

כבוד סגן היו"ד

ח"כ משה שחל התייצב מועד

הגוש הוותיק של מפא"י ומוע

החוג "לשילוב", והביפם

הרב ח"כ מנחם הכהן נדהם. ליד תיבת-הקלפי, שהוצבה בחדר טיעת המערך, ב' קומה התמישית של בניין הכנסת, ישבו הוא וח"כ משה שחל, כשהם כוססים את ציפורניהם בעצבנות.

סביבם ניצבו 20 חברי-הכנסת, שבפני-הם ניכרה מתיחות רבה. חברי-הכנסת נווהת קצב ועדי יפה, ע'אזי חברי ועדת-הקלפי, שלפו מעטפה אחר מעטפה, וקראו את השם הרשום בה. היתה זו הצבעה פני-מית בקרב חברי מפא"י לשעבר, על מר-עמדם לתפקיד סגן-יושב-ראש הכנסת, עליה התחרו שניים: הכהן ושחל. תפקיד זה נר-שא עימו משכורת ופנסיה מוגדלות, ומעמד גבוה יותר בכנסת.

עם תום הספירה התבררה תוצאה מפ-תיעה: שחל זכה ברוב עצום: 18 ח"כים ממפא"י הצביעו עבורו, 9 הצביעו עבור הכהן. במעטפה אחת היה פתק לבן, ואילו ח"כ בעל חרש-המומר, או קשה-החלטה, שם

משה מאיה כנסת לשק

צחק הרם שעורר בציבור מעשה הפריצה למטה הארצי, אמר עופר במסיבת עיתר-נאים שאירגן: "צוחק מי שצוחק האחרון". ואמנם לעופר היתה סיבה טובה לגאוה. אחרי שבועות של מתח — בהם כמעט כל